

Розвиток комфортного інформаційно-комунікаційного середовища бібліотеки ВНМУ ім. М. І. Пирогова

Мельник Майя Ігорівна, заступник директора бібліотеки Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова
м. Вінниця

Бібліотека навчального закладу є одним із основних комунікативних каналів, який забезпечує збереження і використання інформаційних ресурсів, надає доступ до світових інформаційних ресурсів та в цей же час дбає про ефективне спілкування з різними категоріями користувачів, створюючи в бібліотеці комфортний інформаційно-комунікаційний простір.

В сучасному світі, мабуть, не залишилося людини, яка б не володіла навичками роботи з медіа-комп'ютерними засобами, не орієнтувалася в інформаційному просторі. Світ змінює людину, людина змінює світ. Головне – не розгубитися і не загубитися в морі інформації. Тому важливе місце в інформаційно-комунікаційній роботі бібліотеки займає процес формування інформаційної культури користувача. З цією метою розроблено, удосконалено та впроваджено в навчальний процес курс «Основи інформаційної культури». Для аспірантів, клінічних ординаторів та магістрів проводяться лекції-огляди про електронні ресурси бібліотеки та інформаційно-пошукові можливості. Надаються консультації з алгоритму автоматизованого пошуку; шляхи отримання інформації, проводиться огляд структури сайту бібліотеки, зокрема, розділів «Рекомендації науковцю», «Наукометрія», «Інформація здобувачам», «Інституційний репозитарій», інформуються про відкриті доступи до повнотекстових онлайн-ресурсів з медицини; про наукові рецензовані журнали, які входять до міжнародних наукометричних БД та інша корисна інформація.

На допомогу аспірантам, магістрантам та пошукачам нашого університету готуємо рекомендаційні покажчики серії «Бібліотека молодого науковця», дайджести «Грантові можливості - науковцю» та «Грантові можливості для молоді», що містять посилання на грантові конкурси для молодих науковців та стипендії для проведення наукових досліджень.

Комунікативна функція бібліотеки полягає в організації заходів, спрямованих на розширення поля міжособистісного спілкування студентської молоді, яка прагне до розкриття та розвитку творчих здібностей, самовдосконалення та самореалізації. Цьому сприяє творче об'єднання «Літературна вежа», яке уже 22 роки розвивається на базі бібліотеки. Рік за роком робота об'єднання помітно активізувалася, значно виріс діапазон творчих напрацювань. Серед учасників є студенти, які пробують свої сили в поезії. Бібліотека підтримує їх творчі прагнення та виступає видавцем перших поетичних проб. Гарні відгуки отримала студентка Олександра Басько на

презентації власної книги «Портал» від декана медичного факультету Власенка О. В., директора бібліотеки Кравчук Н. М., викладача кафедри українознавства Писаренко Л. М. та одногрупників. Творчим доробком студентки Гюлане Мусаєвої став вихід у світ збірки віршів «Вічність – загадка», написаної у стилі синквейн. І хай ці студенти не будуть поетами, але прагнення прилучитися до таїни творення, до світу художнього слова, пізнати секрети поетичної творчості заслуговують на повагу. До 20-річного ювілею «Літературної Вежі» було видано збірку «Подих весни», де вперше побачили світ не тільки вірші поетів-початківців, а й студентська проза та малюнки. Дана збірка стала третьою у творчому доробку студентів.

Молодь усвідомлює, що знання іноземних мов є ключем до успіху в сучасному світі, відкриває перед людиною нові можливості, дає більше шансів в житті. Тим більше цікаво вивчати мову та традиції близького нам народу. Охочих до опанування ще однієї іноземної мови об'єднує гурток польської мови, який активно працює у бібліотеці впродовж 7 років. Він передбачає вивчення мови від усного мовлення до читання і письма, а також розвиток моральних та естетичних якостей, виховання свідомого громадянина України, який поважає традиції своєї нації, а також толерантно ставиться до інших народів.

Завдяки злагодженій роботі, які підтримувала бібліотека із товариством «Світлиця польська», організовуються краєзнавчі поїздки «Zwiedzamy zabytki kraju» в межах області та України, літературно-музичні заходи. Учасники гуртка долучаються до написання Всеукраїнського диктанту з польської мови «Я пишу, ти пишеш, ми пишемо... по-польськи» (за результатами конкурсу студентка ВНМУ А. Гавриловська посіла четверте місце), отримували запрошення від Генерального консульства Республіки Польщі у Вінниці на свято «Польської вігилії».

Метою співпраці з кафедрою хірургії № 2 в особі доцента Форманчук Т. В. – керівника хірургічного гуртка, стала підготовка знань з польської мови для студентів, які планували відвідати медичні клініки Польщі (м. Кельце) в рамках літньої хірургічної практики.

Студентський інтелектуальний клуб ВНМУ ім. М. І. Пирогова «Що? Де? Коли?», який успішно розвивається на базі бібліотеки та нестримно рухається вперед, підкорюючи все нові і нові вершини, протягом 5 років бере активну участь у інтелектуальних змаганнях. Згуртована команда «CSS» щоразу доводить бажання перемагати і займає призові місця.

Сьогодні вимагає від бібліотеки виконання ролі культурного посередника між читачем і книгою. Головне, до чого потрібно прагнути – задоволення потреб молоді, яка відчуває жагу до читання. Тема медицини в літературі, мистецтво лікування словом надзвичайно цікавить студентів-медиків. Роки плідної роботи дали змогу працівникам бібліотеки

систематизувати напрацювання та підготувати рекомендаційний бібліографічний покажчик «Літературно-медична парадигма: вивчаємо медицину разом з письменниками», який пропонує увійти в таємничий літературний світ медицини та познайомитися з творчістю письменників-лікарів, найпопулярніших серед студентів-медиків, необхідними та затребуваними при вивченні медичних дисциплін. Велику увагу приділяли опису хвороб на сторінках художніх творів.

Бібліотека підтримує обопільний зв'язок із представниками кафедр університету. Спільно з викладачами кафедри українознавства проводимо літературні вечори; на прохання кафедри соціальної медицини підготували виставку «Паліативна та хоспісна допомога»; в рамках проведення «Дня бібліотеки» знайомимо викладачів кафедр з інформаційними ресурсами бібліотеки та організуємо тематичні книжкові перегляди нових надходжень; обмінюємося матеріалами, які необхідні для краєзнавчих досліджень (кафедра госпітальної хірургії); на замовлення кафедри патологічної анатомії, судової медицини та правознавства організували книжковий перегляд «Є право – значить є народ», «Уроки права – уроки життя» до Всеукраїнського тижня права; на замовлення кафедри акушерства та гінекології №1 підготували відеопрезентацію «Професор П. Г. Жученко: на варті здоров'я матері й дитини»; допомогли в організації презентації монографії кандидата історичних наук, доцента кафедри філософії та суспільних наук ВНМУ ім. Пирогова, члена Спілки краєзнавців України Трухманової С. Л. «Соціокультурні та політичні процеси у містах Східного Поділля у 1920-х – на початку 1930-х рр.»

Тісна співпраця з М. В. Йолтухівським, доктором медичних наук, професором кафедри нормальної фізіології, дала змогу бібліотеці розкрити невідомі сторінки історії нашого університету. Цінною знахідкою для бібліотеки був альбом «V випуск лікарів ВМІ (1934-1939 р.)», який надав професор.

На прохання доцента кафедри пропедевтики дитячих хвороб М. Р. Липка організували ювілейний літературно-мистецький вечір «Душі криниця». Великий шлях науковця, творчої і талановитої людини був представлений у презентації «Сторінками життя Михайла Романовича Липка».

Спільно з викладачем кафедри медичної реабілітації та медико-соціальної експертизи Марчуком О. В. бібліотека працює у освітньому проекті «Доктор Думає». Студенти мають можливість долучатися до дискусій про актуальність і значення системних медичних знань у професійному зростанні клініциста та їх прикладне значення та бажають спілкуватися у вільний час в невимушеному форматі, з охопленням міждисциплінарних дискусійних тем та запрошенням досвідчених фахівців.

Нові часи до сучасного бібліотекаря ставлять нові вимоги. Його вміння спілкуватися, вести діалог визначає ефективність бібліотечного

обслуговування. Читальна зала бібліотеки може являти собою цікавий приклад інноваційного підходу до розвитку взаємовідносин «користувач-бібліотека». Він розділений на своєрідні «зони комфорту», зони індивідуальних та групових занять. Мережа Wi-Fi дозволяє користувачам використовувати власні ноутбуки та іншу техніку. Також для зручності відвідувачів, та ідучи назустріч їх особистим уподобанням і побажанням, задля створення атмосфери домашнього затишку у читальну залу дозволяємо приносити каву...

Підтримці позитивного іміджу бібліотеки сприяють тісні зв'язки з широкою громадськістю міста.

Бібліотека плідно співпрацює з бібліотеками закладів вищої освіти м. Вінниці, ГО «Асоціація бібліотек Вінниччини» та бібліотеками міської мережі. Це перш за все участь в засіданнях ради, науково-практичних конференціях, семінарах, тренінгах, конкурсах. Для визначення переможців конкурсу буктрейлерів «Літературний дивосвіт» до компетентного незалежного журі були запрошені колеги із публічних бібліотек м. Вінниці: обласної бібліотеки для юнацтва, обласної бібліотеки для дітей та міської ЦБС.

Протягом декількох років університетська спільнота підтримувала бібліотеку та долучалася до постійної акції по збору кришечок та відпрацьованих батарейок, кошти від утилізації яких перераховуються на лікування військових у нашому військовому госпіталі. Чергові «партії нашого врожаю» час від часу відправляються до основного місця збору у ГО «Гармонія».

Бібліотека надала консультативну допомогу представниці ГО «Німецька молодь в Європі» Земельного об'єднання в Північній Рейн-Вестфалії, історички, культурологу Жанні Кеберляйн та керівнику ГО «Народний майдан Вінниччини» Таїсі Гайді щодо історії Вінницької психоневрологічної лікарні та Вінницького медичного інституту періоду Другої світової війни.

Тісні професійні контакти у сприянні розширення науково-дослідних краєзнавчих досліджень бібліотека підтримує із Державним архівом Вінницької області, з ВОУНБ ім. К. А. Тімірязєва, обласною науковою медичною бібліотекою, обласним краєзнавчим музеєм, Національним музеєм-садибою ім. М. І. Пирогова, обласним відділенням Спілки письменників України, з обласним відділенням пошуково-видавничого агентства «Книга пам'яті України» та міською організацією ветеранів Великої Вітчизняної війни, Хмельницькою Крайовою Організацією Всеукраїнського Лікарського Товариства та ГО «Лікарський клуб імені Степана Руданського», випускниками ВНМУ ім. М. І. Пирогова: О. В. Боржковським, військовим лікарем, нащадком поета і лікаря С. Руданського (м. Житомир), лікарем-кардіологом О. Я. Щупкою (м. Суми); краєзнавцем, редактором Калинівської районної газети «Прапор перемоги» В. В. Бабієм, з вінницьким краєзнавцем, провідним

фахівцем з питань цивільного захисту Донецького національного університету М. Г. Домненком та ін.

Практика довела, що у системі професійного спілкування бібліотечних фахівців важливу роль відіграють форми, які спонукають до творчості і пошуку нестандартних рішень. У нашій бібліотеці гарно зарекомендували себе зустрічі, на які запрошували письменників, поетів та цікавих гостей.

Тісний зв'язок існує між Вінницьким обласним центром народної творчості та Бойко Наталією, працівником бібліотеки. Вона є постійною учасницею обласних фестивалів народної творчості: «Різдвяне диво», «Скарби Поділля», «Узвіз подільських ремесел», «Величальна хлібу та Україні», «Великодня писанка», «Подільська народна іграшка», «Україна – в натхнених серцях» та презентує власні мистецькі роботи з декоративно-прикладного мистецтва. Нагородою за терплячість, цілеспрямованість та працелюбство стають все нові і нові мистецькі роботи, які відтворюють навколишній світ через призму власного сприйняття та не перестають дивувати різнобарв'ям сюжетів.

Для реалізації потреб сучасного користувача необхідно підвищувати інформаційну культуру бібліотечних фахівців, освоювати і застосовувати сучасні технології, та в цей же час залишатися творчими, відкритими й цікавими для всіх категорій користувачів. Для цього, наповнюючи традиційні форми новим змістом, надаємо перевагу новим формам навчання, методика проведення яких народжується з практики. Особливою популярністю користувалися майстер-класи "Крокуємо в сучасність", «Практична медіаграмотність», які дозволяють фантазувати, вносити нове в методичку проведення і до душі бібліотечним працівникам; тренінги «Англійська мова – необхідність часу», «Проектна та грантова діяльність бібліотек», «Підготовка регламентуючої документації» сприяють професійному зростанню та входженню в соціопростір.

У зв'язку з розширенням сфери бібліотечної діяльності в мережевому середовищі зростає значущість віртуального спілкування користувача і бібліотекаря. Для того, щоб віддаленому користувачу була доступна необхідна інформація наповнення вебсторінки та соціальних мереж бібліотеки відбувається вчасно та в повному обсязі.

Таким чином, розширюючи комунікаційний простір, бібліотека продовжує створювати умови для творчого самовираження кожного студента та дбає про збереження його унікальності і розкриття власних потенційних здібностей.